

ESPON Compass

Comparative analysis of territorial governance and spatial planning systems in Europe

A projekt fő eredményei és szakpolitikai javaslatok

Pámer Zoltán – MTA KRTK RKI

Budapest, 2018. november 6.

Inspire policy making by territorial evidence

Tartalom

- 1. Az ESPON COMPASS röviden**
- 2. A projekt főbb megállapításai**
- 3. Megfogalmazott javaslatok**

1. Az ESPON COMPASS röviden

Comparative Analysis of Territorial Governance and Spatial Planning Systems in Europe

2016. június – 2018. június

A projekt fő célja:

A területi kormányzási és területi tervezési rendszerek, szakpolitikák megismerése, a főbb változások bemutatása:

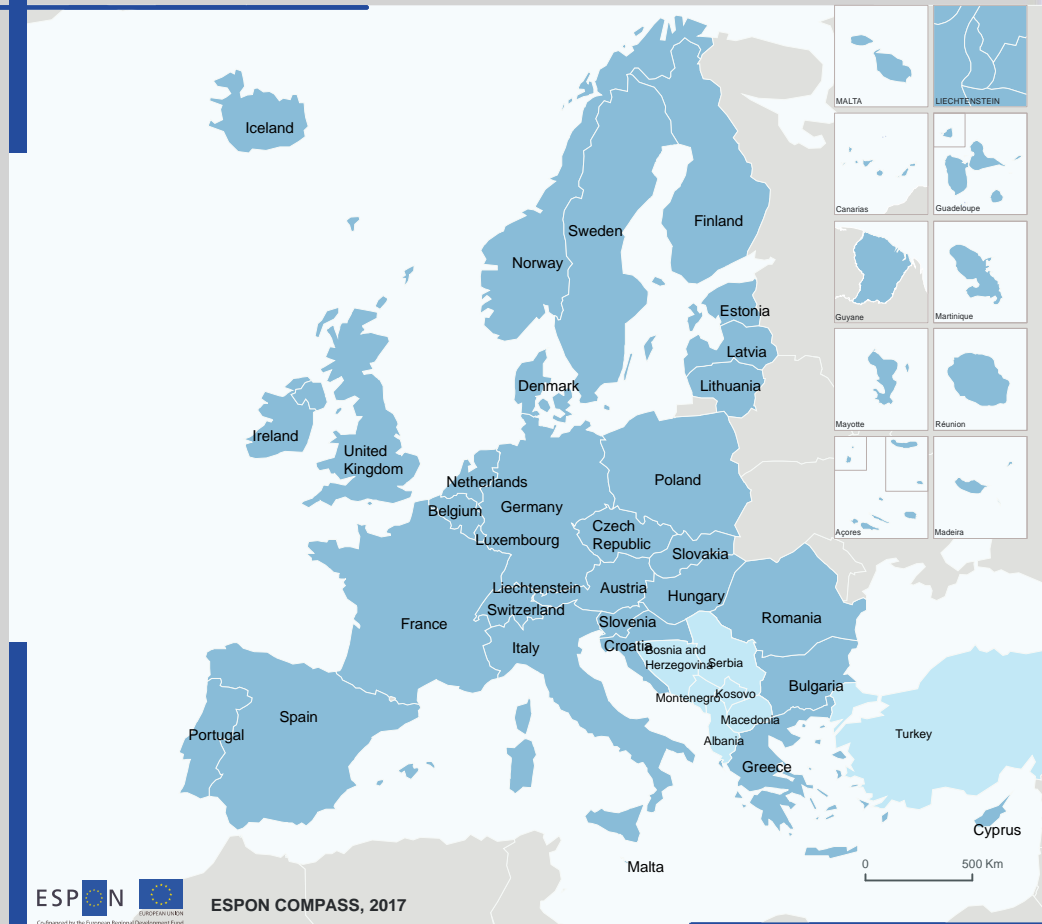
- Európai léptékben;
- 2000-2016-os időszakra vetítve;
- Különös tekintettel a területi tervezés és az EU kohéziós politikája közötti kapcsolatra kölcsönhatásokra.

1. Az ESPON COMPASS röviden

ESPON Compass

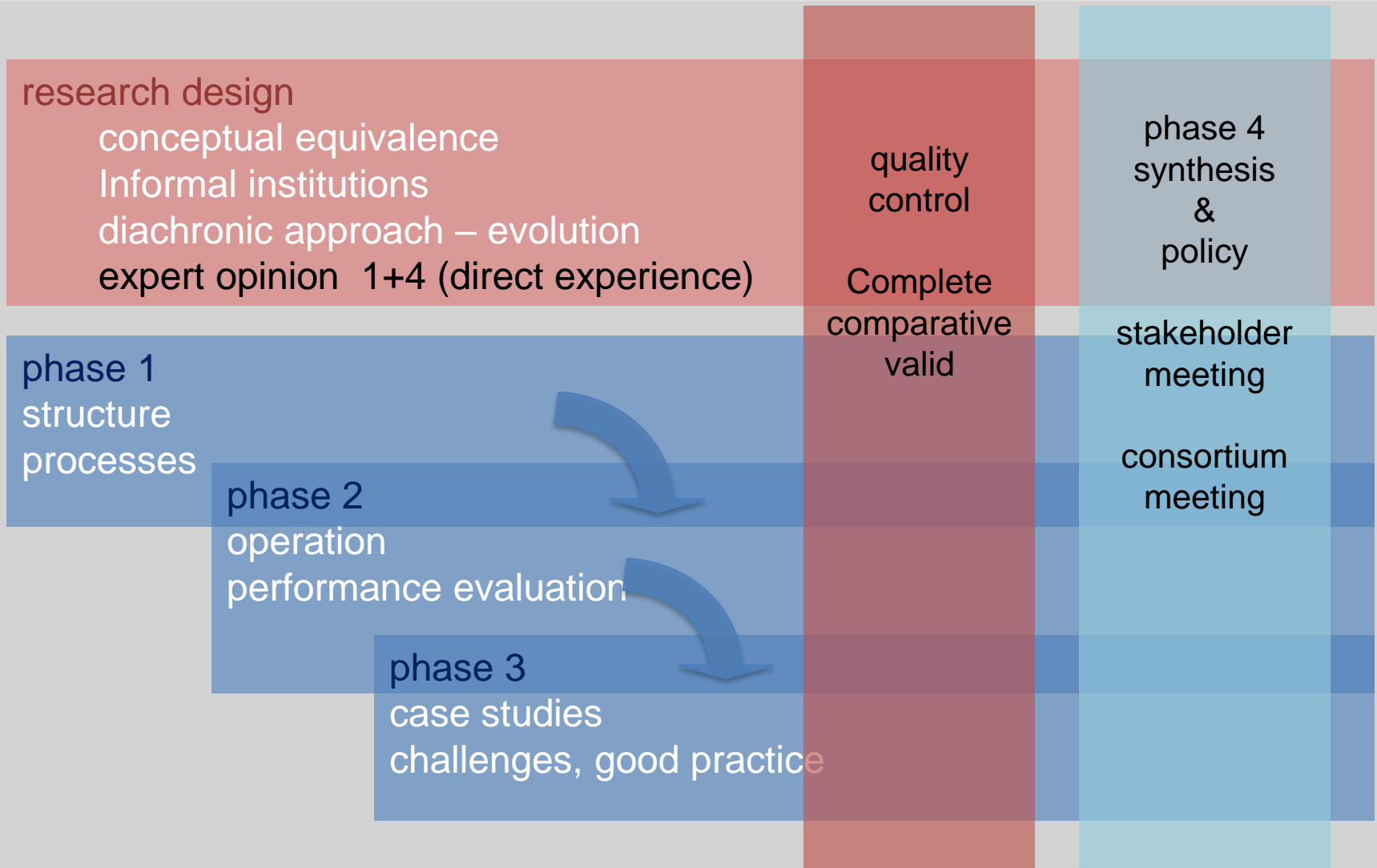
- 32 ESPON ország
(+ 7 további)
- Időtáv: 2000-2016
- Hangsúly az EU által generált változásokra
- Adatforrások:
dokumentumelemzés, kérdőívek
alapján primer adatgyűjtés,
interjúk.

Scope of the COMPASS project

Regional level: NUTS 0 (version 2017)
Source: ESPON COMPASS, 2017
Origin of data: ESPON COMPASS, 2017
CC - UMS RIATE for administrative boundaries

1. Az ESPON COMPASS röviden

1. Az ESPON COMPASS röviden

Alkalmazott definíciók

Spatial planning systems: institutions that are used to mediate competition over the use of land and property ... to regulate and to promote preferred spatial and urban form.

Territorial governance: institutions for active cooperation across government, market and civil society actors to coordinate ...actions that have an impact on the quality of places...

2. Főbb megállapítások

Nagyfokú heterogenitás

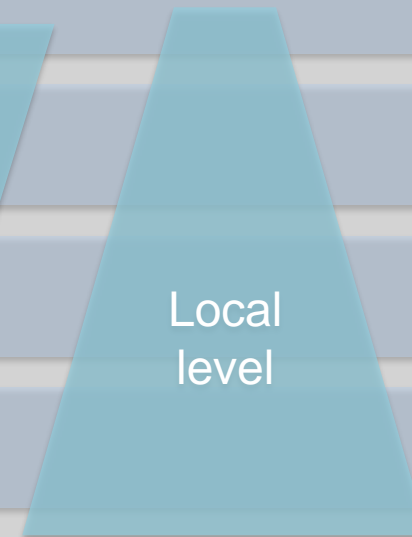
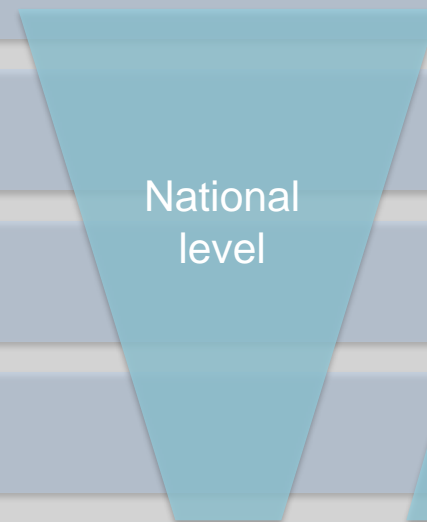
- A területi tervezés és területi kormányzás rendszere az európai országokban megfelelően kialakított, komoly kapacitásokkal, több területi szinten többféle eszközzel (32 országban 255 eszköz).
- Terminológiai, koncepcionális szempontból jelentős a széttartás.

Visionary

Strategic

Framework

Regulatory

2. Főbb megállapítások

Az Európai Unió hatása az egyes országok területi kormányzási és tervezés gyakorlatára szintén heterogén

- EU-s joganyag uniformizáló hatása – pl. környezet, energia.
- Változó hatások – pl. kohéziós politika, európai területi együttműködés, városfejlesztési politika (nagyraoszt a támogatási részletszabályok függvénye).
- A diskurzus szintjén még nagyobb különbségek, jellemzően alacsony – személy- és koncepciófüggő.

2. Főbb megállapítások

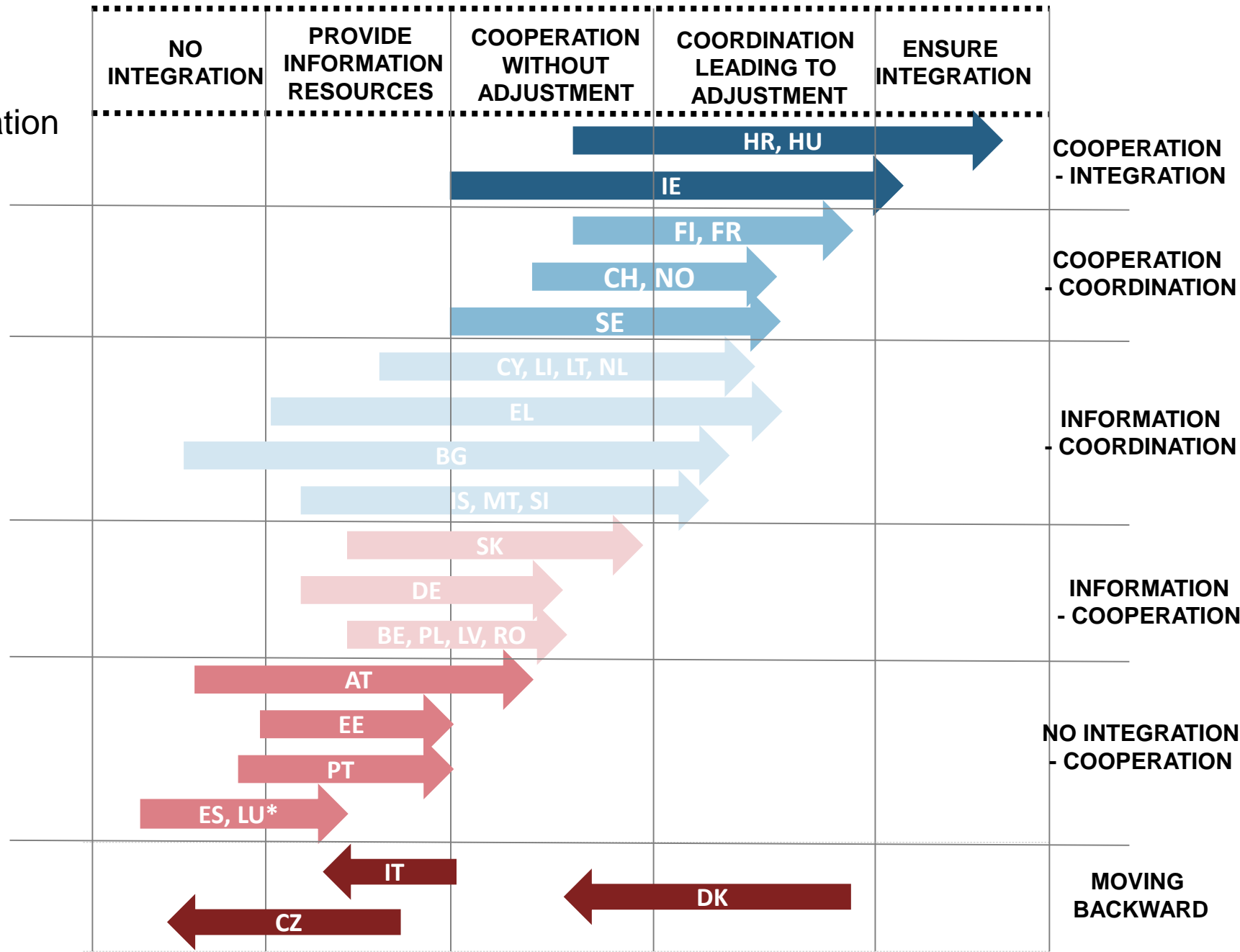
Általános trendek:

- A szabályozások egyszerűsödése, adminisztratív terhek csökkentése;
- A területi tervezési szemlélet meghonosítása;
- Általában növekvő részvétel, stakeholderek bevonása;
- Digitalizáció;
- „Value capture” ösztönzése.

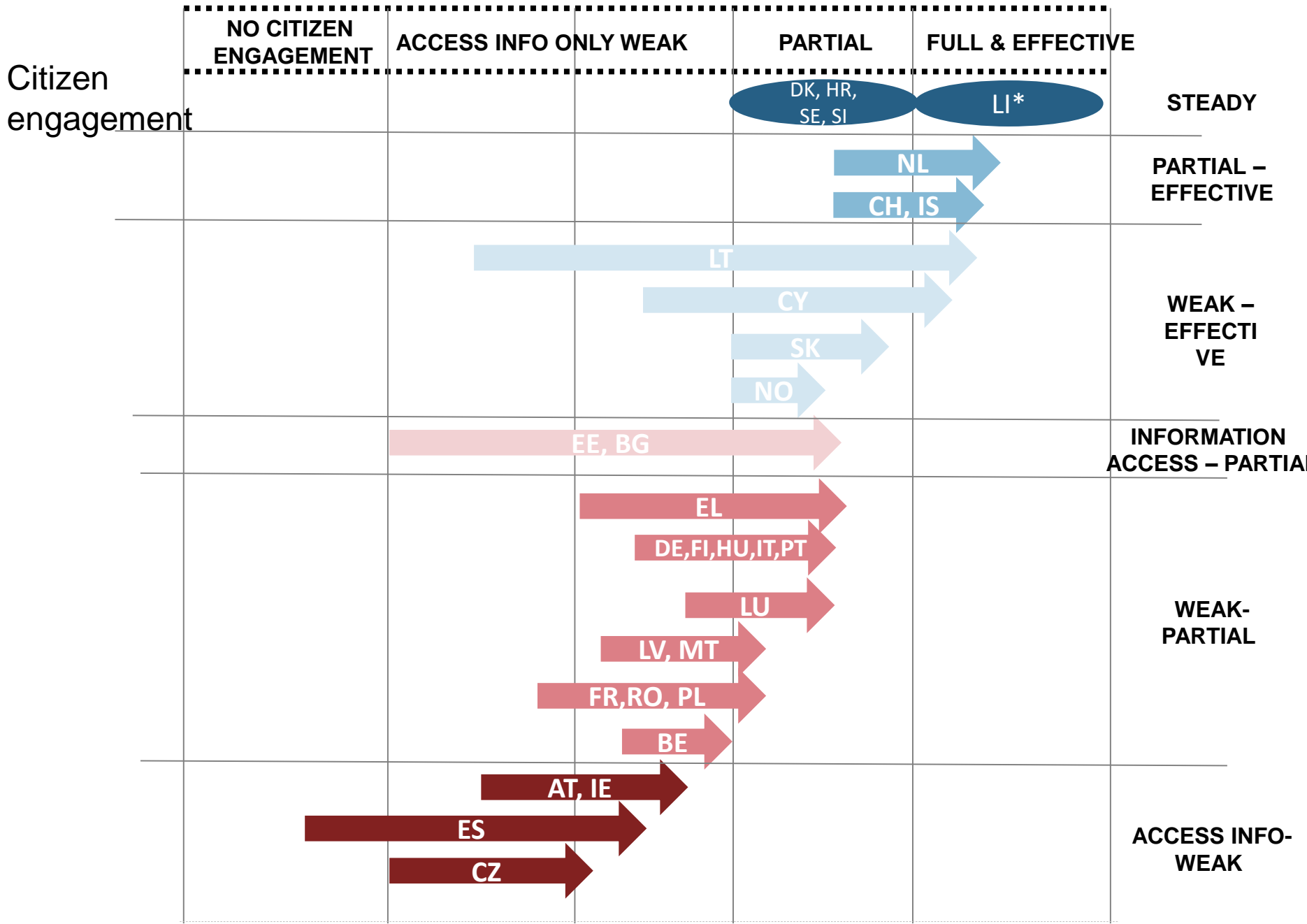
Kelet-Közép-Európára vonatkozóan:

- A területi tervezés – területi kormányzás – kohéziós politika közötti kapcsolat erősebb;
- A területi tervezés kevésbé van felkészülve az EU-s támogatások hatásaira;
- A kohéziós politika ösztönzi a határon átnyúló együttműködést;
- Vannak jó gyakorlatok.

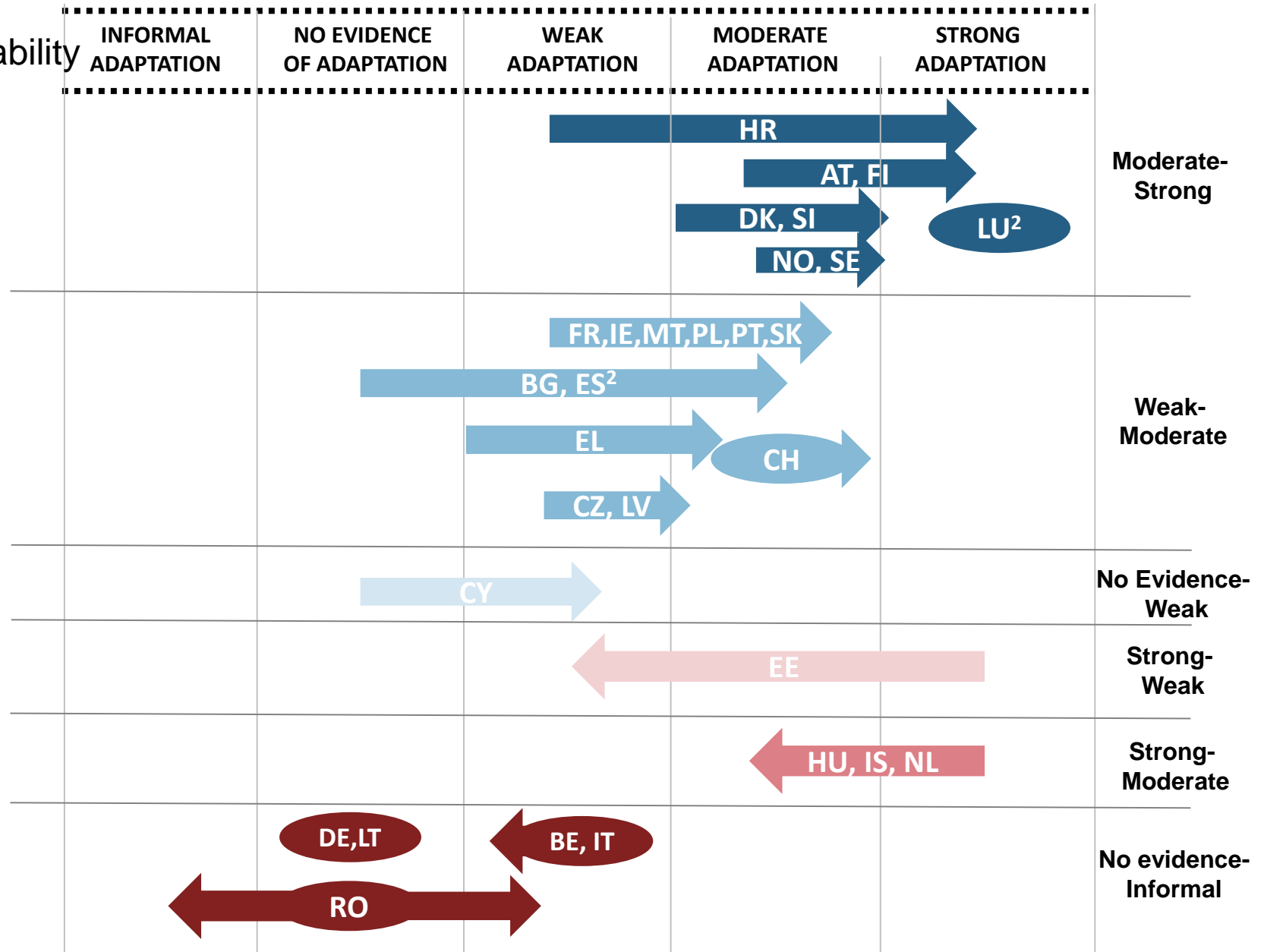
Policy integration

* Condition until 2013

Adaptability

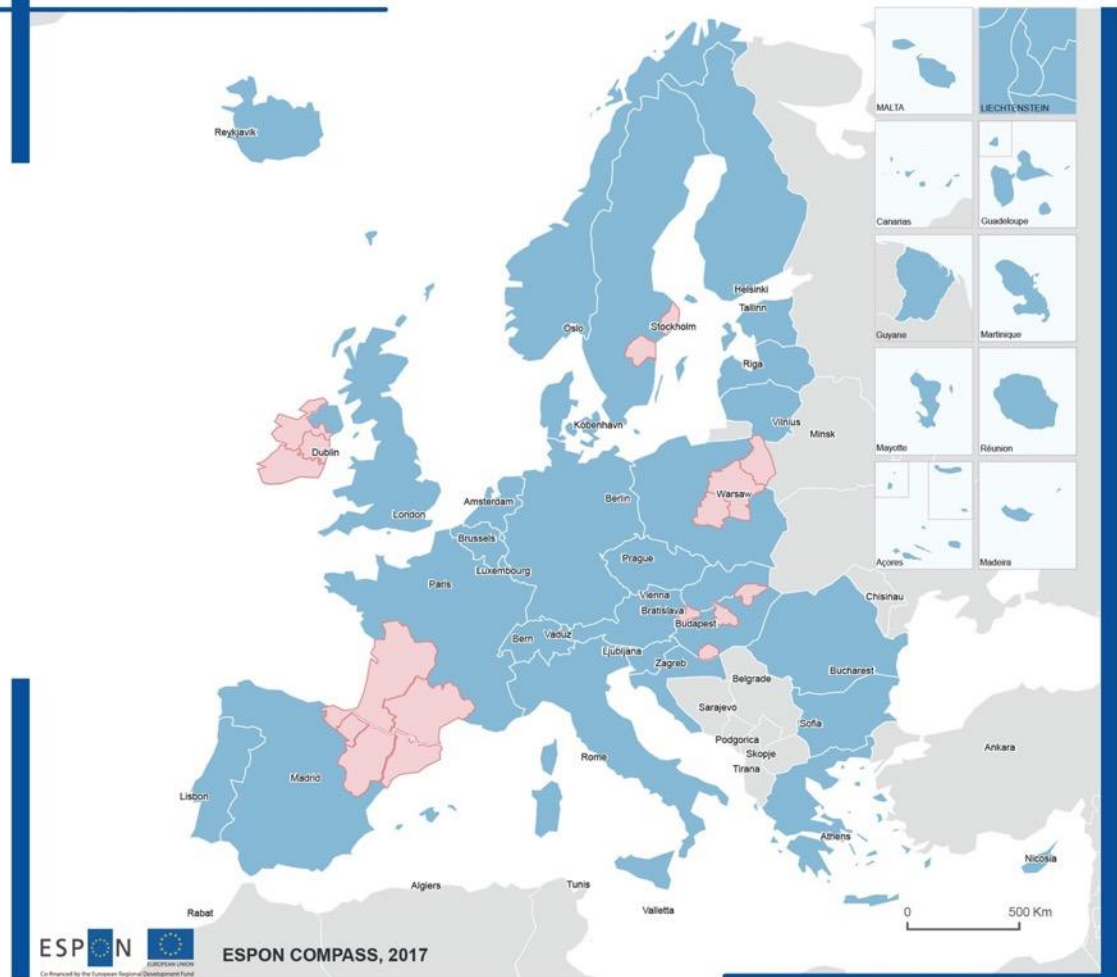

1. only valid for municipal level
2. reports different adaptation degrees for different scales

Esettanulmányok

- Írország
- Magyarország
- Lengyelország
- Spanyolország – Franciaország
- Svédország

Case studies of the COMPASS project

ESPON EUROPEAN UNION
Co-financed by the European Regional Development Fund
ESPON COMPASS, 2017

- COMPASS countries
- COMPASS case studies*
- outside the scope of COMPASS

Regional level: NUTS 0/3 (version 2017)
Source: ESPON COMPASS, 2017
Origin of data: ESPON COMPASS, 2017
CC - UMS RIATE for administrative boundaries

*Cross-border Region Pyrenees France and Spain: Nouvelle Aquitaine (FR61), Basque Country (ES21), Navarra (ES22), Huesca (ES241)
Hungary: Közép-Magyarország (HU10), Baranya (HU231), Győr-Moson-Sopron (HU221), Borsod-Abaúj Zemplén (HU311)
Ireland: Northern and Western Region, Eastern and Midland Region, Southern Region
Poland: Mazowieckie (PL12), Podlaskie (PL34), Łódzkie (PL114)
Sweden: Stockholm (SE110), Östergötland SE123

3. Megfogalmazott javaslatok

Fő kérdések:

- A nemzeti területi politikai célok hogyan tükröződhetnek vissza jobban a kohéziós politikában és fordítva?
- Hogyan érhető el a területi tervezés és a kohéziós politika közötti kapcsolat erősítése?

3. Megfogalmazott javaslatok

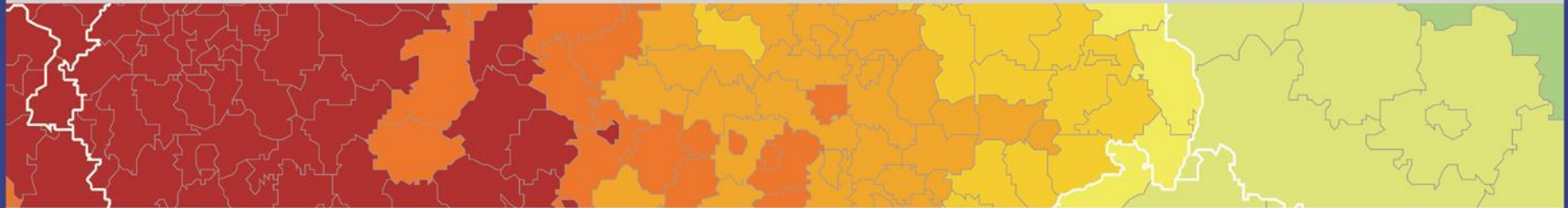
- **A kohéziós politika területi tervezési eszközként való értelmezése**
 - Térben releváns programcélok meghatározása – az operatív programok és a nemzeti/regionális tervdokumentumok közötti kapcsolat erősítése;
 - Magasabb támogatási intenzitás a területi fókuszú beavatkozásoknak, meghatározott kritériumok teljesülése esetén;
 - A programok területi hatásának értékelése.
- **Meglévő eszközök hatékonyabb alkalmazása**
 - Az integrált eszközök (ITI, CLLD, LEADER) kötelező alkalmazása;
 - Regionális és helyi szereplők bevonása;
 - Kapacitásfejlesztés;
 - Technikai segítségnyújtás a tapasztalatcseréhez.

3. Megfogalmazott javaslatok

- **Új „poszt-2020” Területi Agenda**
 - Erősítve a hazai területpolitikákkal való kapcsolatot;
 - A kohéziós politika ciklusaihoz és eszközeihez kapcsolva;
 - A kohéziós politika által támogatandó beavatkozásokat vita előzné meg;
 - A területi hatáselemzés alapját képezhetné.
- **A „területi narratíva” erősítése**
 - A „New Urban Agenda” vagy a „Sustainable Development Goals” európai változata;
 - Politika, média bevonása, széles körű részvétel;
 - Indikátorok meghatározása (ESPON).

3. Megfogalmazott javaslatok

- **Kormányzási modell kialakítása**
 - Interregionális partnerségek kialakítása – tapasztalatcsere;
 - Nemzeti területi kohézió kontakt pontok intenzívebb bevonása – ágazati szereplők bevonása nemzetállami szinten;
 - DG Regio és egyéb főigazgatóságok;
 - Regionális és helyi képviselők;
 - INTERREG Europe program által támogatott projekt az ESPON EGTC vezetésével

Köszönöm a figyelmet

Pámer Zoltán
MTA KRTK RKI
pamer@rkk.hu

von Malchus 1994 (ed. ILS)

Inspire policy making by territorial evidence